

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 26. juni 2024
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mikkel August von Buchwald
Sagsnr.: 2024-07463
Dok.: 3346456

Supplerende besvarelse af spørgsmål nr. 1046 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1046 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. juni 2024.

Justitsministeriet skal anmode om, at det vedlagte bilag behandles **fortroligt**, da bilaget indeholder oplysninger, hvis offentliggørelse vil medføre en væsentlig risiko for skade af politiets efterforskning og forfølgning af it-relateret økonomisk kriminalitet.

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1046 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oversende ministerens og rigsadvokatens talepapir, der skulle danne grundlag for mødet den 2. maj 2024 om Rigsadvokatens praksis for henlæggelse af sager?”

Svar:

Justitsministeriet oplyste i den foreløbige besvarelse af 11. juni 2024 af spørgsmålet, at ministeriet ville vende tilbage til Folketingets Retsudvalg, når der forelå en supplerende udtalelse fra Rigsadvokaten.

Den supplerende udtalelse fra Rigsadvokaten er nu modtaget. Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har til brug for besvarelse af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Statsadvokaten for Særlig Kriminalitet (SSK), der på baggrund af en udtalelse fra NSK har oplyst følgende:

”Økonomisk kriminalitet udgør en af de største udfordringer for politiets og anklagemyndighedens straffesagsbehandling.

Kriminalitetsområdet har udviklet sig meget i de senere år, idet en stor del af den økonomiske kriminalitet som led i den løbende digitalisering af samfundslivet nu foregår på internettet, hvilket bl.a. har medført en betydelig vækst i kriminaliteten. Den it-relaterede økonomiske kriminalitet foregår både hurtigere, hyppigere og mere grænseoverskridende end den fysiske økonomiske kriminalitet, hvilket gennem de senere år har ført til en betydelig sagsophobning i såvel Nationalt Center for IT-Kriminalitet (NCIK) som i politikredsene og et fortsat stigende antal anmeldelser.

Politiet og anklagemyndigheden har i samme periode – bl.a. som led i gennemførelsen af aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-23 (flerårsaftalen) og den digitale tryghedspakke (lanceret i september 2022 af den daværende regering, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige) – taget en række initiativer for at styrke og stabilisere indsatsen mod it-relateret økonomisk kriminalitet. Det drejer sig dels om initiativer til forebyggelse, forstyrrelse (disruption) og efterforskning af it-relateret økonomisk kriminalitet, dels om initiativer til styrket prioritering på området.

For så vidt angår prioritering af anmeldelser om it-relateret økonomisk kriminalitet fremgår det af flerårssaftalen, at der er behov for nye værktøjer til at prioritere sager om økonomisk kriminalitet, så politiet og anklagemyndigheden får mulighed for i øget omfang at inddrage relevante hensyn ved beslutningen af, om en sag efterforskes, herunder om anmelder har været udsat for tab, og fastsætte retningslinjer for, hvilke typer af it-relateret økonomisk kriminalitet der prioriteres efterforskningsmæssigt.

Som opfølgning på ovennævnte initiativ i flerårssaftalen har Justitsministeriet i samarbejde med Rigsadvokaten og Rigspolitiet vurderet de eksisterende muligheder for, at politiet og anklagemyndigheden kan foretage ressourcemæssige prioriteringer i forhold til efterforskning af it-relateret økonomisk kriminalitet. Det blev i den forbindelse konkluderet, at politiet inden for rammerne af gældende ret allerede har ganske vide rammer for at prioritere ressourcerne, og at vurderingen af, om der i en konkret sag skal indledes efterforskning, kan ske på baggrund af mere standardiserede kriterier, der omfatter f.eks. sagstypen, størrelsen af det lidte tab, og om der umiddelbart er tale om en enkeltstående sag.

NSK indførte på den baggrund den 1. marts 2023 en ny prioriterings- og styringsmodel i NCIK, der modtager alle anmeldelser om it-relateret økonomisk kriminalitet. Modellen skal sikre skarpere og hurtigere prioritering samt bedre styring af anmeldelser om it-relateret økonomisk kriminalitet med henblik på at nedbringe de nuværende sagsbeholdninger på området og sikre en stærkere og mere målrettet kriminalitetsbekæmpelse. Modellen indebærer bl.a., at den samlede vurdering af omstændighederne i den enkelte sag med henblik på at beslutte, om der skal indledes en efterforskning, tager afsæt i en række standardiserede kriterier, der er udtryk for en vurdering af karakteren og alvoren af de forskellige kategorier af strafbare forhold, der anmeldes til NCIK. Det handler bl.a. om størrelsen af det lidte tab, hvorvidt der umiddelbart er tale om en enkeltstående sag, og om der i øvrigt er forhold, som gør, at sagen bør efterforskes yderligere. Blandt disse standardiserede kriterier indgår således et beløbskriterium, der har betydning for, hvilke efterforskningskridt der iværksættes i den enkelte sag. Beløbskriteriet står dog som anført ikke alene, da der i alle tilfælde foretages en samlet vurdering af omstændighederne i den enkelte sag. Der er altså ikke tale om en bagatelgrænse, hvorefter anmeldelser under en vis beløbsgrænse ikke undergives sagsbehandling.

Den prioritering, som NSK har vurderet nødvendig for at styrke kriminalitetsbekæmpelsen og undgå nye sagsophobninger på området, indebærer, at NCIK navnlig har fokus på serieforhold og på alvorlige enkeltstående forhold.

Den nye prioriterings- og styringsmodel kan i kort form beskrives således, at alle enkeltstående anmeldelser, som modtages i NCIK, som udgangspunkt vil blive visiteret og beriget med oplysninger (herunder editionsoplysninger på pengemodtager). Disse oplysninger indgår i en samlet vurdering med den efterforskning, der vil være nødvendig for at løfte sagen, om der er tale om forsøg eller fuldbyrdet forbrydelse, og hvilken straf der kan forventes idømt. På baggrund af vurderingen oversender NCIK anmeldelsen eller sagspakken til efterforskning i en politikreds eller henlægger sagen. Sager, der henlægges efter den indledende berigelse af NCIK, kan genoptages, såfremt der tilgår nye oplysninger, som tilsiger dette, eksempelvis fordi sagen indgår i en sagspakke.

Formålet med den nye prioriterings- og styringsmodel er at sikre, at politiet prioriterer de alvorligere forhold, herunder forhold med større tab eller sager med gerningsmænd, der begår organiseret eller gentagen kriminalitet, og at de anmeldelser, der ikke bør efterforskes, så vidt muligt henlægges allerede i NCIK. Det skal medvirke til at sikre, at der ikke sker sagsophobning på området, men at der i stedet sker en hurtigere og mere ensartet retshåndhævelse i hele landet. Det bemærkes i den forbindelse, at modellen vil få betydning for, hvornår anmeldelser om it-relateret økonomisk kriminalitet henlægges, da flere anmeldelser vil blive henlagt allerede i NCIK, men NSK forventer ikke, at modellen samlet set vil føre til, at flere anmeldelser henlægges.

Politiets henlæggelse af en sag er ikke ensbetydende med, at sagen ikke længere figurerer i politiets systemer. Når en anmeldelse om it-relateret økonomisk kriminalitet kommer ind i NCIK, sammenholdes den med tidligere anmeldelser (både verserende og henlagte). Er der sammenfald, vil sagerne kunne kobles sammen og blive efterforsket samlet, således at det i stigende omfang bliver muligt at prioritere til fordel for sager, der vedrører mere systematisk kriminalitet.

Det bemærkes i øvrigt, at NCIK's afgørelser om henlæggelse af en anmeldelse vil kunne påklages til Statsadvokaten for Særlig Kriminalitet (SSK) efter de almindelige regler herom i retsplejelovens § 101, jf. § 749, stk. 3.

Det er NSK's vurdering, at prioriterings- og styringsmodellen overordnet har virket efter hensigten og således medført en bedre styring af sager om it-relateret økonomisk kriminalitet samt en hurtigere og mere ensartet retshåndhævelse i hele landet, ligesom modellen har betydet, at såvel sagsbeholdningen som sagsbehandlingstiden i NCIK er væsentligt reduceret.

NSK vil løbende på baggrund af erfaringer fra politi og anklagemyndighed overveje, om og hvordan modellen kan forbedres.

Det bemærkes videre, at indførelsen af den nye prioriterings- og styringsmodel i NCIK skal ses i sammenhæng med flere samtidige tiltag på området, herunder navnlig NSK's tilførsel af betydelige personaleressourcer til NCIK.”

For så vidt angår den vurdering af de eksisterende muligheder for, at politiet og anklagemyndigheden kan foretage ressourcemæssige prioriteringer i forhold til efterforskning af it-relateret økonomisk kriminalitet, der er nævnt i udtalelsen, henvises til besvarelse af 6. juni 2023 af spørgsmål nr. 754 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Der henvises herudover til vedlagte fortrolige bilag.